

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՎԵ՛ ԲԱՍԿԵՐԻՐԻՐ
Մանուկներին 1760 ընծա նկարահանել
պաղատան

Հայաստանը պիտի չօգ մահելներին-
տե՛, հէր նէ սէպէպէն օլուր իսէն օլ-
սուն, չու սահի՛ տիր քի, զուլում ու
թէատտիւնի լար տըր, վէ պու կիւն-
քի կիւն ընդհանուր ժողովումուդ, չու
ֆէնալըրն էօնիւ արնամասընը արզու
վէ նիյէթ իյլէմէքտէ օլտուղունտան ,
ասկէր վիրմէք թէքիֆինի, պիր շարէ
վէ եալսու թէպպիր մի տիր, եօգսա
տէյիլ մի տիր անլամադ իւզըն, մէվ-
գըր միւղաքէրէյէ արմը, վէ էքսէրիյ-
յէթին էֆքեարը լալէպէ իտէրէք, մէգըր
թէքիֆ ընտտ իտիմիլտիր:

Էվիլյա, չունու թէֆիթիլ իտէլիմ
քի, էօյլէ սիւահ զօրույլս իծրա իտիլ-
մէսի լազըմ կէլէն պիր շարէ իւզէրէնէ
տիւնիլմէքըլիք, մէգըր ժողովուն
վաղիֆէսինտէն մի տիր, եօգսա տէ-
յիլ մի տիր :

Աշիքեար շէյ տիր քի, խայր, օլ
խուսուսուն շարէսի իւզէրինէ տիւնի-
նիւ պարար վիրմէք, քէնտի վաղիֆէ
վէ հուգուգունտան տէյիլ տիր, վէ
հաթթա, էօյլէ պիր մէսէլէ իւզէրինէ,
ալէնի վէ ընտմի սուրէթտէ թէքէք-
քիւրէ գալըլմադ, չօնուգըր կիպի,
օնուն օնամադ իյին պաշտա վեղար
վէ էտէ գաւազան իլէ վարդապետ օ-
լուպտա քաղոզ վիրմէյէ, վէ եալսու
թէպթիթ շէնտաք իւզէրինտէ բատիշահ,
սատրապըմ, սէրասկէր վէ հալսուտ պիր
չօգ շէյլէ օլմահա պէնդէտիլինտէն,
տէվլէթին վէ միլէլի սայիրէնին, վէ
թարիլիլէրին, իւզէրիլիլէ կիւլմէլէրի-
նի տալէթ իյլէնէ ճալըլ տիր :

Պըրագալըմ պիր տաղըգա իչին, էր-
մէնիլէրտէն ասկէր վիրիլիլի իսէ Հայաս-
տանտա վաղու պուլմադտա օլան զու-
լում ու թէատտիւնի լարն էօնիւ արն-
մաք զըմիլնտա ֆայիտէլի օլուպ օլ-
մահալըրն վէ եալընըլ շունա տիգգաթ
խտէլիմ պաղալըմ, մէգըր ժողով
էօյլէ պիր մէսէլէյէ գարար վիրմիլ օլ-
սա իտի տալի տէվլէթ վէ միլլէթ գա-
պուլ իտէճէքմի իտի, վէ տէվլէթ վէ
միլլէթ քէնտույէ էօյլէ պիր հուգուգ-
վիրմիլ մի իտի :

Տէվլէթ էօյլէ պիր հուգուգ վիրմէ-
միլ իտի, չիւնքի ասկէրիլիք մէսէլէսի,
տէյիլ եալընըլ իրիթիլիանըս իչին,
իլլա հիւքիւլմէթ սահիպի օլան միլլէթ-
լէր իչին տալի պիւլիք պիր մէսէլէ
տիր, հիչ պիր հիւքիւլմադ քէնտի թէ-
պապսունտան, նէ իսթէտիլի վաղըթ-
տա, նէ իսթէտիլի գատար վէ նէտէ
իսթէտիլի սուրէթտէ ասկէր ալամա-
հաճաղընտան, վիւքէլա վէ մէճիլէր
նէլտիւտէ թալթըլ թէլէքքիւրէ ա-
լընտըլտան սօնրա գարար վիրիլիլի .
վէ տէվլէթ թարաֆընտան իսէ, ընդհ-
ժողովա, օլ պապտէ ղէրրէճէ պիր մէ-
մուրիլլէթ վիրիլմէմիլ օլտուղուն շէօյլէ
տուրսուն, վիրիլմէմիլ տալի, չիւնքի,
ասկէրիլք մէսէլէսի սատէճէ ասքէր
վիրմէքըլք մէսէլէսի օլմահալ, իլլա,
տէվլէթի արիլէճէ, ճանըլ վէ միւհիմ
պիր մէսէլէ սէլ, զիրա, եալընըլ էր-
մէնիլլէրէճէ միւնտալէթի պուլունմա-
հալ, իլլա, մէմալիքի մահուտէյի
շահանէտէ, ղայրի միւսիլմ օլարադ,
նէ գատար միլլէթ վէ թալիֆէ վար
իսէ, քէնտիլ էօնիլ շամիլ պուլունմադ-
տա տըր. տիւնէք տիր քի, պու մէսէ-
լէնին հալլէնի, էվիլլա տէվլէթի ա-
լիլէ միւրատ իթմէլի, վէ պատէհու
ասկէր ալընաճադ օլան միլլէթլէրտէն
տէյիլ եալընըլ պիւլիլի, իլլա հէրսի

պիրիլքտէ օլարադ տիւնիլիւ պիթի-
ֆադ իլլէմէլի, գարար վիրմէլի, վէ
իթիլալարը վար իսէ կէօթէրմէլի
տիրլէր, եօգսա, նէ տէվլէթ եալը-
նըլ Հայաստան ասկէր ալապիլիլի,
չիւնքի, էկէր խայրը պիր շէյ իսէ,
հէր միլլէթ տալամադըլա գալըլըլըլ,
վէ էկէր խայրըլ պիր շէյ իսէ, խայր
միլլէթլէր գարըլ լըգարար, վէ հաթթ-
թա, պու մէսէլէնին հալլի իլէ իծրա-
սընա պաշտանաճադ օլսա, տիւնիլի սա-
լիլէտէն պաղըլարըլն, բօլիլիլաճա
նիլէթ ու էֆքեար հիսս իտէրէք, տօլ-
րուտան վէ տօլարտան միւտալիլէյէ
գալըլըլաճադըլ իհիթիմիլ գալի-
տէն տիր. վէ տիւնէք տիր քի, մէգ-
ըր մէսէլէնին հալլինէ, եալընըլ
Հայաստան գալըլըլաճադ, տալթա պիր
ճէհալէթ հալլինտէն պաշտա պիր շէյ
տէյիլ տիր :

Միլլէթ թարաֆընտան տալի, մէգ-
ըր ժողովա էօյլէ պիր հուգուգ վի-
րիլմէմիլ տիր, վէ վիրիլմէմիլ իտի, չիւն-
քի, մէգըր ժողով, կէրչի մէվճուտ
օլան Սահմանադրութիւնն ահքեմիլն-
ճա ինթիլիապ իտիլմիլ տիր, լաքին,
նէ մէգըր Սահմանադրութիւնն թէք-
միլ միլլէթիլ թաղտիմ իտիճի, վէ լա-
հըլընտա թէթիլիլ իտիլմիլ պիր նի-
գալմալէ տիր) նէ մէգըր երեւոյ-
իւնըլար, լազըմ կէլէն տիգգաթ թամ-
մէ իւզըն ինթիլիապ իտիլմիլլէր տիր,
վէ նէտէ մէգըր ժողովուն, պէօյլէ
ուսում միլլէթէ այիտ օլուպ, վէ հիչ
էմալի պուլունմահա, վէ պիլիլիլ
պիլիլիլն եէնի օլան պիր մէսէլէնին
հալլինէ վէ գարարընա գալըլըլաճա
հադգ ու սէլահիլլէթի վար տիր :

Ընդհանուր ժողովուն վաղիֆէսի վէ
մէմուրյիլլիլ, պէօյլէ միլլէթտէն հէր-
ֆէրտիլի հաթթըլ վէ մէմալթ մէհա-
պէսինտէ օլան եէնի պիր շէյլին իծրա-
սընա գալըլըլաճա օլմահալ, իլլա, թա
գատիլիլտէն պէրու մալիլմու ամմէ-
լան, վէ մէվգըր իծրատէ պուլունտան
քիլիլէճէ, մէքթէպէճէ վէ ֆուգարա-
ճա հալլէրի իսահ իթմէք նիլլէթիլլէ,
նիլալմալթ ճէտիլտէ վաղընտան իլա-
րէթ տիր. էմալ, ուսում միլլէթին
խայր ու մէնֆաթ վէ սէլալմէթ իչին,
իսթըրա եէնի պիր շէյ կէլմիլ իսիլ-
քէնտու քէնտույէ, եանի, էվիլլէ պիւ-
լիլք քիւլիլք, հէրքէսին էֆքեարընը
եօլլալմադըլըն, վէ էքսէրիլլէթի ա-
լընըլ պիր եօլ թալհիլ իթմէքի-
լին, հալլ ու գարարընա տէյիլ թէ-
լէքքիլլէնէ պիլլէ սէլահիլլէթի օլա-
մալ :

Պու հալլիլիլտէ, վէ չիմտիլիլ ուսու-
տէ, պիլլիլ իչին, կէրչի, ասկէր վիրմէք-
իլլէ չըգըլմադ կիպի ղարարըլ պիր շէյ
օլամադ, լաքին, հայտէ պիր սաթթ ի-
չին ֆայիտէլի տիր տէյիլ ֆարըլ իտէ-
լիմ, հալ պու քի, միւմալլէյիլլէմ հ-
րեւոյիլիլալըլ էհալի ինթիլիապ իտիլ
գուրա վիրտիլի վաղըլ, ասկէր վիրիլ
վիրմէմէքմէսէլէսին տալիլ պիրէմալ-
պիր էֆքեար վէ պիրնիլլէթ օլմալըլըն-
տան, քիմնէ օլ պապտէ, սէլտիլիլ երեւ-
փիլիլալըլըն նէ էֆքեարտա պուլունմա-
սընա տիգգաթ իթմէքիլիլիլլէրտէն
պիլլէ կէլիլմէմիլ տիր. տիւնէք տիր քի, է-
կէր երեւոյիլիլտէն էֆէնտիլլէր, քէնտի
վաղիֆէլլէրին թանըլմադտա օլսա ի-
տիլլէր, վէ էկէր էհալիլլէ էպիր մադա-
մընտա թալթարադ, քէնտի քէյլլէ-
լիլլէն իլ կէօրմէքիլլէ չըգըլմադ իհ-
թիլալ իթմէ իտիլլէր, վէ էկէր աղա-
ճըլ իտարէ տէնիլլէն շէյ վաղըլիլ գու-
լունտա իտիլլէր, հիլ տէյիլ իսէ, մէգ-
ըր մէսէլէյի մէվգըր միւղաքէրէյէ

ալմադտան պիր գալ սէնէ էվիլլէ, ղա-
ղէթալար, քիթալար, իսահիլլէլի, քա-
րոզար, ընտմի վէ ղայրի ընտմի թահ-
րիլալար վէ միւպահաալար իլլէ,
էֆքեարըլ ամմէյի թարթմալը, հադըր-
լամալը, վէ քէպիլ մալիլմալթ լալը-
մէ իյլէտըրտէն պաշտա, պիր տէ լա-
հըլըլ Սահմանադրութիւնն թէթիլիլ
իթմէլի, վէ պատէհու հալլ ու գարա-
րընա գալըլըլալըլ իտիլլէր. լաքին,
թէքըրալէն սէօյլէրիլք քի, պու եօլտա
իծրալար օլունտալ պիլթտէքտէն սօնրա
տալի, եա հիւքիլմէթիլ սէնիլլէթ թա-
րաֆընտան ընտմէն էօյլէ պիր թէքիլիլ
մէյտանէ կէլիլլէքէ, վէ եալսու էվիլ-
լինտէն ալար թէպաա միլլէթլէր իլլէ
կէօրիլլէլիլ, գօնալուլալ վէ գա-
րար վիրիլմէթիլլէքէ, եհնէ մէվգըր թէ-
լէքքիլլէր արնամադ ճալըլ օլամադ իտի-
լիլլէթ մէգըր ժողովուն պէօյլէ
պիր եէնի վէ միւհիմ մէսէլէնին հալլ
ու գարարընա գալըլըլաճա, բէք ա-
ճընաճադ, կիլիլլէնէճէք վէ թաղալիլ
օլունտաճադ պիր հալ իտի, չիւնքի ե-
րեւոյիլիլտան տիմէք --նէլ եանի միլլէթին
սահիլիլ տիմէք օլմահալ, իլլա միլլէ-
թին էֆէլ տիմէք տիր, վէ վէքիլ իսէ,
հիլ պիր վաղըլթտա ասըլըն եանի սա-
հիլլին ընթիլիլ ալմալըլաճա, հիլ պիր
շէյս գարար վիրիլիլ իծրա իտէմէք մէ-
սէլա երեւոյիլիլտէն էֆէնտիլլէր, էկէր
քիլիլլէնէ տէքքեար օլան վէ աթթիլ-
տէն պուլունտան իծրալարըլըլալ պիր
սուլի իսթիլմալ վէ եալսու գուսուր
կէօրտիլլէրինտէ, միլլէթին խայր ու
մէնֆաթ վէ նիլլէթիլլէ, իսահըլ չա-
րէսիլիլ տիւնիլլէքիլլէ մէլուն տըր-
լար, լաքին « պիլ վէ եալսու պաշ-
տար էօյլէ տիւնիլլէլլէր քի, միլ-
լէթիլլէլ իչին թէպաալիլ մէվհէպ իտէ-
րէք, եա իսահիլլէթի, եա Բրօթէն-
թանըլըլ, եա իհհուտիլլիլ, եա Բու-
լուլու վէ եալսու Գաթթիլլէլլիլ գա-
պուլ իթմէք մէնֆաթիլլէր տըր տէյիլ-
լէք, վէ եալսու «չու եա պու հէյիլ-
թին պիլլէ իլլալ իթիլիլլէնէ կէօրէ,
Հայաստանտա նէ գատար Հայ վար ի-
սէ, օրատան գալըլըլաճա, Ուլահ
Պուլտան վէ եալսու Բուլլիլ ճանիլի-
նէ նալլ ու հիլլէթ իթիլլէլլէքիլլէք բէք
խայրըլ տըր վէ թարիլիլ սէլալմէթ
տիր» տիլլէլլէք, թէլէքքիլլէք գալըլըլ-
մալըլըլալ, ալալ վէ ալալ հադգ ու սէ-
լահիլլէթլէր օլամադ, չիւնքի եէնի
պիր շէյ տիր, չիւնքի ուսումա ոյիտ
տիր վէ չիւնքի պիլիլլէք մէսուլլէթ
տալլէթ իտիլլէ, պիլիլլէք թէճրիլլէ-
լէր վէ իսահիլլէլլա միւհիլլէ, վէլ-
հալըլ միլլէթին եա ապալըլըլ վէ եա-
լսու խարալըլըլ մուհիլ օլունտա մէսէ-
լէլլէր տիր, էօյլէ մէսէլլէլլէր պիրտէն
պիրէ գըլլէլլէ քիլլէ պիր արտալ կէ-
լէրէք թէլէքքիլլէլլէ չըգըլմադ գալման
քեարըլ աղըլ տէյիլ տիր, վէ օլմադ վէ
օլամադ, վէ ասկէրիլք մէսէլէսի իսէ,
վիրտիլիլլէլլէլ իքի միսալտէն քիւլիլք
պիր շէյ օլմալըլըլտան, ղիւտալիլլէլլէ
էսէֆ իտէրիլք քի, երեւոյիլիլտէն էֆէն-
տիլլէր, պու գատարըլ պիլլէ տիւնիլ-
նէմէմիլլէր տիր :

(Տէվլամի)

ՓԱՆՈՍԵԱՆ ՎԱՐՄԱՐԱՆ

Մէքթէպի մէլալուրա, ֆուգարա
չօնուղու տալիլ գապուլ օլունտադ ի-
չին, ղէվաթըլ համիլլէթլէքարանըն հա-
միլլէթինէ իհիթիլաճ պուլունտուղու-
նու, վէ հաթթա պապըլ ղաթթըլըն սա-
լալթիլիլ սալէտիլտէն պիր նէլլէր շալիլ-
տին կիւնտիլլէլլէք օլարադ գապուլ
օլունտուղունտա, վէ սայրիլ պիր գալ-
ըլթըլըլ տալիլ պիր ինտանէյէ հիւ-

սէտարըլա հիմմէթ իլլէտիլլէրինի
պիրտիլիլ իտիլք, իլլէ պու էստէֆա,
մէքքիլլէ ֆաղիլլէթին պիր կիւլլէլ, վէ
բէք գալլէ թէհսսիլ իտիլլէլ նիւմու-
նէսին տալիլ պէհանէ, մա թէլէք-
քիլլէր աղիլ միւսարալթ իտէրիլ :

Շէօյլէ քի, պու կիւնլէրալէ, Օրթա-
քէօյտէ վաղըլ պիր իսանէտէ, Մանըր-
մէնին պիր նիւսիլլէթինտէ, եհնէ պու
ինտանէյէ տայրի տէրմ իտիլլիլ օլան
մէգալալթ օգունմադտա օլուպ, վէ
Բարեւսէր ընթիլլէթին տնօրէնիլ շղէր-
եանիլ թուլմա էֆէնտիլ տալիլ օրատա
պուլունտուղու հալտէ, օլ պապտէլա-
գըրտըլ ալըլալ, վէ մէգըր ֆաղիլլէ-
թին ֆայիտէ վէ էհհիլլէթինտէն
պահա իտիլլէրտէ, իսանէ սահիլլինին
հէնուղ օն չալարըլտա օլան չօնուղու
գալլիլտէն էօյլէ պիր տուլլու վէ մու-
հապպէթ հաթըլ օլուր քի, բէտէրի
տալիլ ալիլ տուլլու եա հիստալար օլ-
տուղունտան, մէքը ուսումն արզու վէ
նիլլէթինէ մուվաֆաթ իտէրէք մա-
հիլլէ պիր Մէճիլլէթ իհտալըլալ,
մէքը ու մալսուլմիլլին տալիլ, մէգ-
ըր ինտանէ աթթիլլէր աղալըլըլա
գալալ իտիլլէթին պիր էֆիլթիլալ միւ-
րատ իլլէտիլլէրտէն, պիր սէնլէլիլ բէ-
չինան օն իքի Մէճիլլէթ իրալլինէ հիմ-
մէթ իլլէտիլլէ միսիլլու, էվլալըլ էլ
եալըլըլ օլարադ պիր գըլթա տալիլ
թէլլիլլէթ մէքթուպու կէօնտէլտի-
կինտէն, պիր իլիլթիլալ տէրմ ու պէ-
հան իտէրիլ :

12 նոյեմբեր 1871 յ'Օրթապիլլէ

Խալապիլ

Ձեր մօտ թէթիլլէրն մէկուն մէլ,
ֆալտսեան վարժարանի վրայ կարգաց-
ուած մէկ յօգուածին նպատակին որ-
չալի գալուլթեան արժանիլըլըլ չը
կրնալ իլլարադըլլէ կը յայտնու թէ
ձեր աղգալիլալան հօգին արդիւնք-
ներ պիտի յայտնուի :

Գոլլիլլէ Ձեր այդ նպատակը թէ
հիլլէ պաշտպան գտնիլլէ վերջըլ աղա-
տիլ մանիլլիլ մը պիտի ընդունիլք ֆա-
լտսեան վարժարանի մէլ, ինչպէս որ
գիւղիլ Բարեւսէր ընթիլլէթինըլ և
Գիւր. Մեսուդ Եպիսկոպոսըլ ղարի
նալ և քալալըլիլ Եղաճ են այն մասին
Տէրալըլ Եղաճըլ իս աղալըլըլ սիրող Հայը
պիտի կրնայ տնտարըլըլ մնալուլ պաշտ-
պան չըլուլլէլ Սըրապիլլէ մանիլլէն մը
պաշտպանութիւն մը Հայ ընտանեաց
մը կանգնուլմնէլ Սըր. մեր գիւղիլլէ պա-
տիլ բերող Բարեւսէր ընթիլլէթինըլ որ
միշտ բարի գործոյ օրինակն է նաեւ
միւլ սիրիլլէ եղող անոր տնտրէն թուլմա
Պէսեանիլ էֆէնտիլլէ ֆալտսեան վար-
ժարանի համար ղըլալըլըլ եւանդըլըլըլ
տիլ եւանդըլ շալմեյ որ եա ալ սիրող
նայն վարժարանին պաշտպան գրուլըլ
իլլէալ տնօրէնիլլէն ձեռօք տարեկանըլ
կանիլլիլ 12 Մէճիլլէթ ղրիլլէլու վարա-
քըլ ղըլալ Ուլթէլլէլ նպատակաւ բայց
իթէ Բարեւսէր ընթիլլէթինըլ բարիքը
սիրելու ղըլալմիլ :

Հաճեցէք . . . Խալապիլ յարգանա-
լըլ հաւատիլ :

Եղիլ Գ. Մըճիլլէ

ՄԱՐԿԱՆ ԹԱՆԿԱՐԱՐ

Միւլլէլլէլ . . .
Մարք միլլէթիլլէթինըլ իլլէտիլլէլ վէ միւ-
լլէթիլլէթինըլ օլարադ քէնտի տարիլլէթիլ ի-
լլէ մէհուր, վէ տարիլլէթըլ համիլլէ վէ էվ-
սալթ մէմուհէ իլլէ միլլէթալըլ իլլէթիլ-
լու Մանուկ Շէլլէլ էֆէնտիլ հալլէթիլլէրիլ
պիր միւտալթիլլէլ տէրալ տիւնալ օլուն-
տա իլլէթիլ մալտալթիլլէլ տէրալ տիւնալ կէ-
րիլլան իտիլլէլլէլլէ ՅՏ չալարըլտա սու-
պըլն 118 թարիլլիլ կիւնիլ վէ ֆաթթ իլլէ-
միլ օլունտուղունտան, քէնտիլլէլ տէրալ

